Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/3978

2025 8 20

TARYBOS REKOMENDACIJA

2025 m. liepos 8 d.

dėl Danijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

(C/2025/3978)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 ([1]), ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

Bendrosios nuostatos

(1) Reglamente (ES) 2024/1263, kuris įsigaliojo 2024 m. balandžio 30 d., nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir integracinį ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi SESV nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestro veikla apima visų pirma konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimą ir įgyvendinimo priežiūrą. Be to, tuo reglamentu valstybės narės skatinamos prisiimti atsakomybę už fiskalinę politiką ir jame akcentuojamas vidutinės trukmės laikotarpis, taip pat veiksmingesnis bei nuoseklesnis vykdymo užtikrinimas. Kiekviena valstybė narė privalo Tarybai ir Komisijai pateikti nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio (priklausomai nuo nacionalinio teisėkūros ciklo trukmės, 4 arba 5 metų) fiskalinį struktūrinį planą, kuriame išdėstomi jos fiskaliniai, reformų ir investicijų įsipareigojimai. Tame plane nustatytas grynųjų išlaidų ([2]) planas turi atitikti reglamento reikalavimus, įskaitant reikalavimus užtikrinti, kad valdžios sektoriaus bendroji skola būtų pradėta patikimai mažinti arba ir toliau būtų patikimai mažinama ne vėliau kaip iki koregavimo laikotarpio pabaigos arba kad ji išliktų apdairaus lygio, t. y. mažesnė nei 60 % bendrojo vidaus produkto (BVP), ir kad per vidutinės trukmės laikotarpį valdžios sektoriaus deficitas būtų sumažintas ir nesiektų Sutartyje nustatytos 3 % BVP pamatinės vertės ir (arba) toks išliktų. Koregavimo laikotarpis gali būti pratęsiamas ne daugiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas pagal reglamente nustatytus kriterijus;

(2) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241 ([3]), kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – EGADP). Pagal EGADP valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. teikiama Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos ekonominės politikos koordinavimo semestro prioritetus EGADP prisideda prie ekonomikos bei socialinio atsigavimo, kartu skatindama tvarias reformas ir investicijas, kuriomis visų pirma remiama valstybių narių žalioji ir skaitmeninė pertvarkos ir didinamas jų ekonomikos atsparumas. Ji taip pat padeda stiprinti viešųjų

([1]) OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Grynosios išlaidos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnio 2 punkte: grynosios išlaidos – valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus: i) palūkanų išlaidas; ii) diskrecines pajamų priemones; iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų; iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui; v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartines bei kitas laikinąsias priemones.

([3]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, didinti teritorinę sanglaudą Sąjungoje ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą;

(3) 2023 m. vasario 27 d. priimtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435 ([4]) („REPowerEU“ reglamentu) siekiama laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Tai padeda užtikrinti Sąjungos energetinį saugumą ir įvairinti jos energijos tiekimo šaltinius, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą; Danija į nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukė naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus;

(4) 2021 m. balandžio 30 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Danija Komisijai pateikė savo nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal to reglamento 19 straipsnį Komisija, vadovaudamasi V priede pateiktomis vertinimo gairėmis, įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, veiksmingumą, efektyvumą ir darną. 2021 m. liepos 13 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą, kuriuo patvirtinamas Danijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimas ([5]); 2023 m. lapkričio 9 d. pagal 18 straipsnio 2 dalį tas sprendimas buvo iš dalies pakeistas, kad būtų atnaujintas negrąžintinos finansinės paramos didžiausias finansinis įnašas ir įtrauktas skyrius „REPowerEU“ ([6]). Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimamo sprendimo, kad Danija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tam tikros reformos ar investicijos tarpinės ir galutinės reikšmės pasiektos patenkinamai, turi būti neregresuojama ankstesnių tos pačios reformos ar investicijos reikšmių atžvilgiu;

(5) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria patvirtinamas Danijos nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas ([7]). Planas pateiktas pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnį ir 36 straipsnio 1 dalies a punktą ir apima laikotarpį nuo 2025 iki 2028 m., taip pat jame nustatytas biudžeto apribojimas – didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas per ketverius metus;

(6) 2024 m. lapkričio 26 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2025 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Danija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir pasiūlymą dėl 2025 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos ([8]) priėmė 2025 m. gegužės 13 d., o bendrą užimtumo ataskaitą – 2025 m. kovo 10 d.;

(7) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti ES konkurencingumą pasaulyje. Joje nustatytos trys tvariam ekonomikos augimui būtinos transformacijos: i) inovacijos; ii) priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumas ir iii) saugumas. Kad būtų panaikintas atotrūkis inovacijų srityje, ES siekia skatinti pramonės inovacijas, remti startuolių augimą įgyvendindama tokias iniciatyvas kaip ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija ir skatinti tokių pažangių technologijų kaip dirbtinis intelektas ir kvantinė kompiuterija diegimą. Siekdama žalesnės ekonomikos, Komisija parengė išsamų Įperkamos energijos veiksmų planą ir nustatė švarios pramonės kursą, kuriais užtikrinama, kad perėjimas prie švarios energijos išliktų ekonomiškai efektyvus, palankus konkurencingumui, visų pirma intensyviai energiją vartojančiuose sektoriuose, ir skatintų augimą. Siekdama sumažinti pernelyg didelę priklausomybę ir padidinti saugumą, Sąjunga yra pasiryžusi stiprinti pasaulines prekybos partnerystes, įvairinti tiekimo grandines ir užsitikrinti prieigą prie ypatingos svarbos žaliavų ir švarios energijos šaltinių. Šie prioritetai grindžiami horizontaliaisiais įgalinamaisiais veiksniais, t. y. reglamentavimo supaprastinimu, bendrosios rinkos gilinimu, konkurencingumo finansavimu ir santaupų ir investicijų sąjunga, skatinimu ugdyti įgūdžius ir kurti kokybiškas darbo vietas ir geresniu ES politikos koordinavimu. Konkurencingumo kelrodis suderintas su Europos semestru, taip užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su Komisijos strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo visoje Sąjungoje skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas;

([4]) 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) 2021 m. liepos 13 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Danijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (dok. ST 10154/2021).

([6]) 2023 m. lapkričio 9 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas 2021 m. liepos 13 d. Įgyvendinimo sprendimas dėl Danijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo, (dok. ST 14473/2023).

([7]) 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria patvirtinamas Danijos nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas, (OL C, 2025/654, 2025 2 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj).

([8]) 2025 m. gegužės 13 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C, C/2025/2782, 2025 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(8) 2025 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant EGADP. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu visapusiškai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes šie planai padeda veiksmingai spręsti visus per kelerius pastaruosius metus konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Šios konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra aktualios ir pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnį iš dalies pakeistų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimui;

(9) 2025 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos apima pagrindinius ekonominės politikos uždavinius, kurie nepakankamai sprendžiami į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktomis priemonėmis, atsižvelgiant į atitinkamus uždavinius, nustatytus 2019–2024 m. konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose;

(10) 2025 m. birželio 4 d. Komisija paskelbė 2025 m. Danijai skirtą šalies ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Danijos padaryta įgyvendinant atitinkamas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip Danija įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Danijai kylantys aktualiausi uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Danijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos 2030 m. pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo bei socialinės atskirties mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

Metinės pažangos ataskaitos vertinimas

(11) 2025 m. sausio 21 d. Taryba Danijai rekomendavo tokį didžiausią grynųjų išlaidų augimo tempą: 2025 m. – 5,0 %, 2026 m. – 5,7 %, 2027 m. – 3,8 % ir 2028 m. – 2,9 %, o tai atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą remiantis 2023 m., t. y. 12,6 % 2025 m., 18,9 % 2026 m., 23,5 % 2027 m. ir 27,1 % 2028 m. 2025 m. balandžio 30 d. Danija pateikė metinę pažangos ataskaitą ([9]) dėl rekomenduojamo didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo laikymosi ir dėl reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimo. Metinė 2025 m. pažangos ataskaita taip pat atspindi pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus Danijos teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;

(12) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija rekomendavo koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas, ir 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Taryba šiam pasiūlymui pritarė. Gavusi 2025 m. balandžio 30 d. Danijos prašymą, 2025 m. liepos 8 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria Danijai leidžiama nukrypti nuo rekomenduojamo didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo ir jį viršyti ([10]);

(13) remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis ([11]), Danijos valdžios sektoriaus perteklius padidėjo nuo 3,3 % BVP 2023 m. iki 4,5 % 2024 m., o valdžios sektoriaus skola sumažėjo nuo 33,6 % BVP 2023 m. pabaigoje iki 31,1 % 2024 m. pabaigoje. Pagal Komisijos skaičiavimus, šie pokyčiai atitinka 3,3 % grynųjų išlaidų augimo tempą 2024 m. Metinėje pažangos ataskaitoje Danijos įvertintas grynųjų išlaidų augimas 2024 m. sudaro 5,1 %. Komisija apskaičiavo, kad grynųjų išlaidų augimas buvo mažesnis, nei nurodyta metinėje pažangos ataskaitoje. Komisijos skaičiavimai ir nacionalinių valdžios institucijų įverčiai skiriasi dėl didesnio Komisijos taikyto bedarbio pašalpų išlaidų ciklinio komponento įverčio. Šį skirtumą lemia metodiniai skirtumai, nes Danija taiko nacionalinį metodą (o ne bendrai sutartą metodą), grindžiamą kitais duomenimis nei darbo jėgos tyrimas. Remiantis Komisijos įverčiais, 2024 m. fiskalinė politika ([12]), apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo stabdomoji (0,5 % BVP);

([9]) 2025 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) 2025 m. liepos 8 d. Tarybos rekomendacija, kuria Danijai leidžiama nukrypti nuo Tarybos pagal Reglamentą (ES) 2024/1263 nustatyto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo (nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimas) (OL C, C/2025/3963, 2025 8 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj).

([11]) Eurostato euro rodikliai, 2025 4 22.

([12]) Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas.

(14) remiantis metine pažangos ataskaita, makroekonominės raidos scenarijuje, kuriuo grindžiamos Danijos biudžeto projekcijos, numatoma, kad 2025 m. realusis BVP augs 2,3 %, o prognozuojama infliacija pagal SVKI 2025 m. bus 2,0 %. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP išaugs 3,6 % 2025 m. ir 2,0 % 2026 m., o infliacija pagal SVKI bus 1,6 % 2025 m. ir 1,5 % 2026 m.;

(15) metinėje pažangos ataskaitoje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus perteklius sumažės iki 0,8 % BVP, o valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos sumažės iki 30,0 %. Šie pokyčiai atitinka 8,2 % grynųjų išlaidų augimą 2025 m. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus perteklius bus 1,5 % BVP. Pertekliaus sumažėjimas 2025 m. daugiausia atspindi didesnes nacionalinėmis lėšomis finansuojamas grynąsias pirmines išlaidas, įskaitant gynybos išlaidas, ir mažesnes pajamas, be kita ko, iš pensijų fondų pelno mokesčio. Pagal Komisijos skaičiavimus, šie pokyčiai atitinka 10,0 % grynųjų išlaidų augimą 2025 m. Šias didesnes nei metinėje pažangos ataskaitoje pateiktas grynųjų išlaidų augimo projekcijas lėmė skirtingos prielaidos dėl bedarbio pašalpų ciklinio komponento ir bazės efektai. Komisijos ir Danijos numatomo šalies biudžeto pertekliaus skirtumą lemia mažesnis Komisijos valdžios sektoriaus išlaidų, visų pirma gynybos išlaidų, įvertis, kai išlaidų profilis dar nėra išsamiai apibrėžtas. Remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus skatinamoji (2,6 % BVP). Valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos turėtų sumažėti iki 29,7 %;

(16) pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę numatoma, kad Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama (dotacijomis) 2025 m. finansuojamos valdžios sektoriaus išlaidos sudarys 0,0 % BVP, palyginti su mažiau nei 0,1 % BVP 2024 m. Išlaidų finansavimas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama suteikia galimybių vykdyti aukštos kokybės investicijas ir našumą skatinančias reformas be tiesioginio poveikio Danijos valdžios sektoriaus balansui ir skolai;

(17) valdžios sektoriaus išlaidos gynybai Danijoje 2021 m. sudarė 1,2 % BVP, 2022 m. – 1,2 % BVP, o 2023 m. – 1,8 % BVP ([13]). Pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę numatyta, kad gynybos išlaidos sieks 2,1 % BVP 2024 m. ir 3,0 % BVP 2025 m. Tai 1,8 procentinio punkto BVP daugiau nei 2021 m. Nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo laikotarpiu (2025–2028 m.) Danijai leidžiama peržiūrėti valdžios sektoriaus išlaidų prioritetus arba padidinti valdžios sektoriaus pajamas, kad nuolat didesnės gynybos išlaidos nekeltų pavojaus fiskaliniam tvarumui vidutinės trukmės laikotarpiu;

(18) Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatyta, kad grynosios išlaidos Danijoje 2025 m. išaugs 10,0 %, o 2024 ir 2025 m. iš viso 13,6 %. Remiantis Komisijos 2025 m. pavasario prognoze, numatoma, kad 2025 m. grynųjų išlaidų augimas Danijoje viršys rekomenduojamą didžiausią augimo tempą, o tai atitinka 2,1 % BVP metinį nuokrypį ([14]). Vertinant 2024 ir 2025 m. kartu, taip pat prognozuojama, kad bendras grynųjų išlaidų augimo tempas bus didesnis už rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas nuokrypis sudarys 0,5 % BVP. Tačiau, remiantis dabartinėmis gynybos išlaidų projekcijomis, numatomas nuokrypis neviršija pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą leidžiamo lankstumo ribų;

(19) į metinę pažangos ataskaitą neįtrauktos biudžeto projekcijos po 2025 m. Remiantis iki prognozės duomenų galutinės datos turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. valdžios sektoriaus perteklius sudarys 0,6 % BVP. Pertekliaus sumažėjimas 2026 m. daugiausia atspindi išlaidų, įskaitant gynybos išlaidas, augimą. Šie pokyčiai atitinka 5,4 % grynųjų išlaidų augimą 2026 m. Remiantis Komisijos įverčiais, 2026 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus skatinamoji (0,7 % BVP). Komisija prognozuoja, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos sumažės iki 29,4 %;

Pagrindiniai politikos uždaviniai

(20) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos ne vėliau kaip 2026 m. Numatoma, kad jos padės veiksmingai spręsti visus atitinkamose konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Kad būtų padidintas Danijos ilgalaikis konkurencingumas vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir kartu užtikrinant

([13]) Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG). Dėl COFOG ir NATO apibrėžčių metodinių skirtumų COFOG apibrėžtimi pagrįstos išlaidos gali skirtis nuo NATO apibrėžtimi pagrįstų išlaidų.

([14]) Nuo 2026 m. šie skaičiai atsispindės kontrolės sąskaitoje, įsteigtoje pagal Reglamento (ES) 2024/1263 22 straipsnį.

socialinį teisingumą, per šį glaustą laikotarpį labai svarbu užbaigti veiksmingą gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimą. 2025 m. birželio 4 d. priimtame Komisijos komunikate „Priemonė „NextGenerationEU“. Laikotarpis iki 2026 m.“ paaiškinamas priemonės pabaigoje taikytinas tvarkaraštis ir pateikiamos gairės valstybėms narėms iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. maksimizuoti įgyvendinimą, be kita ko, gairės dėl to, kaip toliau racionalizuoti savo gaivinimo ir atsparumo planus, pateikiami pagrindiniai pasirinkimai, į kuriuos reikia atsižvelgti tuos planus peržiūrint, taip pat pabrėžiama, jog svarbu iš anksto vykdyti kruopštų bendrą planavimą, kad 2026 m. būtų pateikti paskutiniai mokėjimo prašymai. Kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą, itin svarbus tebėra sistemingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

(21) Danijoje paspartėjo sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF) ir „Europos socialinio fondo +“ (ESF+), įgyvendinimas. Svarbu ir toliau dėti pastangas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad šios programos būtų greitai įgyvendinamos, ir kartu kuo labiau padidinti jų poveikį vietoje. Danija jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas, kad padidintų konkurencingumą ir augimą, kartu didindama socialinę sanglaudą. Tačiau yra galimybių toliau kelti darbuotojų kvalifikaciją ir didinti regionų konkurencingumą, be kita ko, atsižvelgiant į miesto ir kaimo vietovių skirtumus. Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 18 straipsnį, atliekant sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą Danija turi peržiūrėti kiekvieną programą, atsižvelgdama, be kita ko, į 2024 m. priimtose šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius. 2025 m. balandžio 1 d. priimtais Komisijos pasiūlymais ([15]) kiekvienos programos laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų vertinimo pateikimo terminas pratęsiamas po 2025 m. kovo 31 d. Jais taip pat suteikiama lankstumo galimybių, kad būtų padedama paspartinti programų įgyvendinimą, ir paskatų valstybėms narėms išteklius paskirstyti penkioms Sąjungos strateginėms prioritetinėms sritims, t. y. strateginių technologijų konkurencingumui, gynybai, būstui, hidrologiniam atsparumui ir energetikos pertvarkai, taip pat investicijoms į įgūdžius prioritetiniuose sektoriuose, kartu ESF+ programose daugiausia dėmesio ir toliau skiriant pažeidžiamiausioje padėtyje esantiems asmenims;

(22) Europos strateginių technologijų platforma (STEP) suteikia galimybę investuoti į vieną iš pagrindinių ES strateginių prioritetų, stiprinant ES konkurencingumą. STEP parama nukreipiama per 11 esamų ES fondų. Valstybės narės taip pat gali prisidėti prie programos „InvestEU“, pagal kurią remiamos investicijos į prioritetines sritis. Danija galėtų optimaliai pasinaudoti šiomis iniciatyvomis ypatingos svarbos technologijų, įskaitant švarias ir efektyviai išteklius naudojančias technologijas, kūrimui ar gamybai remti;

(23) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir naudojantis kitais ES fondais, Danija turėtų veiksmingai spręsti likusius uždavinius, susijusius su inovacijomis ir augimu, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu ir ekonomikos tvarumu, kvalifikuotų darbuotojų trūkumu ir įgūdžių neatitiktimi bei būstu;

(24) našumo lygiai Danijoje yra vieni didžiausių ES. Tačiau didelių įmonių ir mažųjų bei vidutinių įmonių (MVĮ) našumo atotrūkis didėja. Tai rodo, kad esama silpnų vietų, kiek tai susiję su technologinės pažangos sklaidos tempu. Be to, investicijos į MTP sutelktos keliose didelėse bendrovėse. Sudarant palankesnes sąlygas technologijų sklaidai ir stiprinant didelių ir mažų įmonių bei mokslinių tyrimų įstaigų bendradarbiavimą, visų pirma sektoriuose, turinčiuose didelį potencialą, pavyzdžiui, kvantinės kompiuterijos, kosmoso technologijų ir gynybos sektoriuose, į mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą gali būti įtraukta daugiau įmonių ir padidintas visų dydžių įmonių našumas. Nepaisant pastaruoju metu padarytos pažangos, geresnės galimybės gauti rizikos ir privačiojo nuosavo kapitalo lėšų, taip pat geresnės pirminio viešo akcijų siūlymo sąlygos galėtų padėti padidinti investicijas į novatoriškas įmones ir paremti veiklos masto plėtimą;

(25) Danija yra įsipareigojusi siekti plataus užmojo klimato ir energetikos tikslų. Šalis pirmauja nulinio balanso technologijų, visų pirma vėjo energijos ir anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijų, diegimo ir gamybos srityje. Danijos elektros energijos gamybos rūšių derinyje atsinaujinančiųjų išteklių energijos skverbties lygis yra išskirtinis: 2024 m. 88 % Danijos elektros energijos buvo pagaminta iš atsinaujinančiųjų išteklių, o vėjo energija sudarė 58 %. Nepaisant šių pasiekimų, pastarojo meto konkursai dėl ne mažiau kaip 3 gigavatų papildomų jūros vėjo energijos pajėgumų Šiaurės jūroje nesulaukė plėtotojų susidomėjimo – vėliau dėl to buvo atšaukti konkursai dėl dar

([15]) Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo dėl konkrečių priemonių strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056 (COM (2025) 123 final).

3 gigavatų jūros vėjo energijos Danijos teritoriniuose vandenyse. Tai rodo, kad reikia kurti palankią aplinką šio sektoriaus įmonėms ir galbūt performuluoti konkursų sąlygas. Šiame kontekste 2025 m. gegužės 19 d. buvo paskelbtas politinis susitarimas dėl „konkursų dėl trijų jūros vėjo jėgainių parkų tvarkos“, kuriame numatyta, kad bus rengiami konkursai dėl mažiausiai 3 GW papildomų pajėgumų, atitinkančių valstybės paramos sąlygas. Be to, Danijai būtų naudinga skubiai įgyvendinti Nacionalinės energetikos krizės grupės (NEKST) rekomendacijas supaprastinti ir paspartinti leidimų išdavimo ir administracines procedūras, susijusias su vėjo ir saulės energijos įrenginių diegimu sausumoje;

(26) 2023 m. elektros energija sudarė maždaug penktadalį šalyje suvartojamo galutinio energijos kiekio – ši dalis per pastarąjį dešimtmetį išliko gana stabili. Didelė atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis Danijos elektros energijos gamybos rūšių derinyje reiškia, kad yra nemažai galimybių toliau elektrifikuoti įvairius sektorius ir taip sumažinti bendrą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, o vartotojams suteikti galimybę pasinaudoti įperkamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos privalumais. Didesnis elektros energijos poreikis šalies viduje taip pat stiprina vystytojų motyvaciją vykdyti ilgalaikę veiklą plečiant atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumus ir taip skatina tolesnes investicijas bei augimą švarios energijos sektoriuje. Siekiant užtikrinti aukštesnį elektrifikavimo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos skverbties lygį, būtina atnaujinti elektros energijos tinklą ir skatinti švarius tiek paklausa, tiek pasiūla grindžiamus lankstumo sprendimus, pavyzdžiui, energijos kaupimą, paskirstytąją atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir paklausos atsaką. 2024 m. gruodžio mėn. teminė NEKST darbo grupė pateikė rekomendacijas, kaip paspartinti elektros tinklo plėtrą. Dėl kai kurių iš šių rekomendacijų buvo pasiektas politinis susitarimas, kuriame nurodytos trys sritys, kuriose būtų galima supaprastinti leidimų elektros energijos infrastruktūrai išdavimo procedūras. Nors į susitarimą įtraukti įsipareigojimai yra teigiamas žingsnis pirmyn, greitas platesnio NEKST rekomendacijų rinkinio įgyvendinimas tebėra labai svarbus siekiant užtikrinti, kad valdant tinklą būtų galima patenkinti būsimus poreikius, susijusius su didesniais įrengtais atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumais ir didesne elektros energijos paklausa. Kalbant apie lankstumą, Danija galėtų toliau skatinti galutiniams vartotojams priklausantį energijos kaupimą ir dalyvavimą paskirstytųjų energijos išteklių bei balansavimo bei lankstumo paslaugų rinkoje;

(27) Danijos žemės ūkio sektorius yra vienas pagrindinių šalies šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo šaltinių, kuriam taikomas Pastangų pasidalijimo reglamentas ([16]). Intensyvi žemdirbystė taip pat sukelia pernelyg didelį maisto medžiagų išplovimą ir nuotėkį iš laukų, o tai daro didelį poveikį dirvožemio būklei ir vandens bei jūrų ekosistemoms. Todėl, kad būtų pasiekti klimato tikslai, atkurta biologinė įvairovė, kuri dabar sumažėjusi, ir atkurtos ekosistemos, labai svarbu, kad žemės ūkio maisto produktų sektorius taptų tvaresnis. 2024 m. lapkričio 18 d. vyriausybė su dauguma opozicinių partijų pasiekė platų politinį susitarimą dėl „žaliosios Danijos“. Susitarime išdėstytomis priemonėmis, kurias papildo kitos iniciatyvos pagal Danijos bendros žemės ūkio politikos strateginį planą ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, siekiama pagerinti tvarų žemės naudojimą ir valdymą šalyje. Norint pasiekti susitarime nustatytus plataus užmojo klimato ir aplinkos tikslus, taip pat užtikrinti konkurencingumą ir socialinį teisingumą, dabar labai svarbu greitai įgyvendinti ir vykdyti sutartas priemones;

(28) nepaisant pastaruoju metu dedamų pastangų, Danija ir toliau susiduria su sunkumais pereidama prie stipresnės žiedinės ekonomikos ir tobulindama atliekų tvarkymo politiką. Remiantis naujausiais turimais Eurostato duomenimis, šalyje vienam gyventojui tenkantis maisto ir komunalinių atliekų kiekis yra antras pagal dydį ES, o jos žiedinio medžiagų panaudojimo ir komunalinių atliekų perdirbimo lygis nesiekia ES vidurkio ir nėra aiškių ženklų, kad jis didėtų. Tai, kad nuo 2025 m. sausio mėn. daugumoje Danijos savivaldybių įvesta rūšiuojamojo visų atliekų srautų surinkimo sistema ir pradėtos taikyti griežtesnės komercinių atliekų tvarkymo taisyklės, yra teigiami žingsniai pirmyn. Be to, į Danijos 2021 m. žiedinės ekonomikos veiksmų planą įtrauktos įvairios atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonės visoje žiedinėje vertės grandinėje. Tačiau reikia imtis papildomų veiksmų, visų pirma siekiant sumažinti atliekų susidarymą ir deginimą, pakeisti atliekų deginimą labiau aplinką tausojančiais šilumos gamybos šaltiniais nacionalinėse centralizuoto šilumos tiekimo sistemose ir padidinti elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo ir perdirbimo lygį;

(29) Danijos darbo rinka yra įtempta ir pasižymi tam tikru kvalifikuotų darbuotojų trūkumu ir įgūdžių neatitiktimi, o tai gali stabdyti užimtumą ir ekonomikos augimą. Ypač jaučiamas kvalifikuotų tam tikrų sveikatos priežiūros profesijų atstovų, IRT specialistų, kvalifikuotų statybos ir kitų sektorių, įskaitant su žaliąja pertvarka susijusius sektorius, darbuotojų trūkumas. Pastaraisiais metais šio trūkumo problemai spręsti Danija naudojosi atvykstančiais užsienio darbuotojais. Tolesnės pažangos sprendžiant šio kvalifikuotų darbuotojų trūkumo problemą būtų galima pasiekti veiksmingai sprendžiant rezultatų nelygybės švietimo ir mokymo srityje problemą. Pastaraisiais metais mokyklos

([16]) 2023 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/857, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir Reglamentas (ES) 2018/1999 (OL L 111, 2023 4 26, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj).

nebaigusių asmenų dalis didėjo ir dabar yra didesnė už ES vidurkį; sustabdžius šią tendenciją, būtų galima padidinti darbo jėgos pasiūlą ir galbūt sumažinti kvalifikuotų darbuotojų trūkumą;

(30) pastaraisiais metais nekomercinio būsto statyba atsiliko nuo planų. Didelės statybos sąnaudos, aukštos savininkų gyvenamo būsto kainos ir griežtai reguliuojamos nuomos rinkos lėmė nuolatinį įperkamo būsto trūkumą didžiųjų miestų teritorijose ir ilgą nekomercinio būsto laukimo laiką. Iš dalies dėl to didelė dalis namų ūkių, įskaitant daug jaunų žmonių, kurie gyvena vieni, susiduria su didelėmis išlaidomis būstui. Nekomercinio būsto statyba galėtų plėstis, jei statybos išlaidų viršutinė riba būtų labiau suderinta su rinkos kainomis,

REKOMENDUOJA Danijai 2025 ir 2026 m. imtis šių veiksmų:

1. Didinti bendras išlaidas gynybai bei saugumui ir stiprinti pasirengimą, kartu užtikrinant skolos tvarumą laikantis 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų. Laikytis 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduoto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo ir kartu pasinaudoti galimybe pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą didinti gynybos išlaidas.

2. Atsižvelgiant į reformų ir investicijų užbaigimo laiku terminus, taikomus pagal pagal Reglamentą (ES) 2021/241, užtikrinti veiksmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimą. Paspartinti sanglaudos politikos programų (ERPF, TPF, ESF+, Sanglaudos fondo) įgyvendinimą, pasinaudojant, kai tinkama, laikotarpio vidurio peržiūros teikiamomis galimybėmis. Optimaliai pasinaudoti ES priemonėmis, įskaitant programos „InvestEU“ ir Europos strateginių technologijų platformos teikiamas galimybes, siekiant padidinti konkurencingumą.

3. Spręsti didelių ir mažų įmonių našumo atotrūkio problemą remiant MVĮ, kad jos galėtų diegti inovacijas ir įsisavinti naujas technologijas, visų pirma besivystančiuose sektoriuose. Skatinti novatoriškas įmones gerinant galimybes gauti rizikos ir privačiojo nuosavo kapitalo lėšų ir tobulinant pagrindines pirminio viešo akcijų siūlymo sąlygas.

4. Mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro remiant švarios ir efektyviai vartojamos energijos gamybą ir naudojimą bei spartinant elektrifikaciją visuose sektoriuose. Spręsti didėjančių paklausos ir lankstumo poreikių klausimą teikiant paskatas atlikti reikiamus elektros energijos tinklo atnaujinimus perdavimo bei skirstymo lygmenimis ir skatinant paklausos atsaką, energijos kaupimą ir kitus švarius lankstumo sprendimus. Laikantis suplanuotų priemonių, mažinti žemės ūkio ir ūkininkavimo veiklos intensyvumą. Stiprinti žiedinę ekonomiką ir atliekų tvarkymo politiką skatinant atliekų prevenciją ir pakartotinį komunalinių ir kitų atliekų naudojimą, didinant perdirbimo rodiklius, mažinant maisto atliekų kiekį ir pereinant nuo komunalinių atliekų deginimo šilumai gaminti prie švaresnių šaltinių naudojimo.

5. Spręsti kvalifikuotų darbuotojų trūkumo problemą, kad būtų patenkinti darbo rinkos poreikiai, be kita ko, imantis aktyvesnių veiksmų, kuriais siekiama mažinti rezultatų nelygybę švietimo ir mokymo srityje ir užtikrinti, kad būtų suteikiami ir įgyjami žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai reikalingi įgūdžiai. Įgyvendinti priemones būsto įperkamumui didinti.

Priimta Briuselyje 2025 m. liepos 8 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

S. LOSE